

Barsi Balázs OFM

A teremtés és a föltámadás evangéliuma

P. Barsi Balázs OFM 2011. szeptember 13-án, Dobszay László temetési miséjén, a sümegecsehi Boldog John Henry Newman-templomban mondott homíliája. Olvasmány és evangélium: Ap 14,13. és J 5,24–29.

Krisztusban szeretett testvéreim! Kedves gyászoló család!

Most szeretnék hozzátok szólni, a szentmise keretében, mert itt minden szónak más a súlya, mint azon kívül. Itt az emberi beszéd a teljességre jutott: Istennek az emberhez intézett szavai, és az ember válasza Istennek. Itt maga a megtestesült Ige van jelen mint Isten végső hozzánk intézett beszéde: és itt az ember válasza szintén teljessé lett, mert Őáltala, Ővele és Őbenne szólunk az Atyához a Szentlélekben.

A szentmisében felhangzó igehirdetés töredékessége nem árthat, mert a teljességben hangzik el. Ha Szent Pál saját igehirdetését töredékesnek nevezte (1K 13,9), akkor az enyém még töredékesebb, de a *misém* teljes.

Az igehirdetés és a misézés pedig a misztériumok mélységében találkozik és eggyé válik, „valahányszor ugyanis e kenyeret eszitek —írja Szent Pál— s e kehelyből isztok, az Úr halálát *hirdetitek*, amíg el nem jön”. (1K 11,26) Tehát a miszés hirdetése az Úr halálának és, nyilván, feltámadásának is. Ez a keresztyén igehirdetés mélysége. Halálát azért lehet az ő parancsára a Szentlélek erejével a jelenbe hozni, mert ő föltámadt. Jézus föltámadása nem azt jelenti, hogy két-ezer évvel ezelőtt egy ember kijött a sírból, hanem hogy jelen van. Zárt ajtók mellett, az utolsó vacsora termében látni engedte magát. Megmutatta a kezét, lábát és oldalát, vagyis a sebek helyét. Tehát nem szellemet láttak az apostolok, hanem testet, azt a dicsőséges, újjáteremtett testet, amely a mi eljövendő testünk képe és oka — és az anyagi világmindenség megdicsőült állapotának már megvalósult zsengeje. Jézus feltámadása azt jelenti, hogy jelen van. Neki nem akadály a zárt ajtó. Nem kellett neki kinyitni az utolsó vacsora terméként ajtaját. Ezzel azt is jelezte, hogy a kenyér és a bor anyaga sem akadály a szentségi jelenlétének. „Mintegy megölve” (Ap 5,6) van jelen. A szentmisében Jézus áldozata jelenik meg, mert az ő áldozatát nem a kivégzőosztag hajtotta vége. Azok bűnt követtek el, betetőzve és összefoglalva minden bűnt. Az áldozatot Jézus mutatta be. Ő ugyanazzal az áldozati szándékkal, ugyanazzal az áldozattal van jelen. Tehát misézni annyit jelent, mint hirdetni az Úr halálát. Hirdetni — jelenvalóvá téve, mint a kereszten.

Az átváltoztatás után a szentségi színek alatt valóságosan jelen lesz közöttünk, de így van jelen a világ minden helyén, ahol az Egyház a szentmisében részt vesz.

Mi, akik ebben a szentmisében részt veszünk, Isten két hatalmas tette között vagyunk: a semmiből való teremtés és a dicsőséges testben való feltámasztás között.

Mi, akik itt vagyunk, a teremtés bizonyítéka vagyunk saját magunknak. Ebből a tényből kell kiindulnunk.

Ha Isten mellett, tőle függetlenül akárcsak egyetlen porszem is léteznék, akkor Isten nem lenne Isten, mert létteljességét korlátozná valami, ami tőle független.

A mai időkben újra a teremtés a legelső, a legmélyebb és legidősebb *evangélium*. Ebben az egyetemes evangéliumban még más örömhírek is vannak. Az első élő sejt evangéliuma, mert élettelenből nem lesz élő, márpedig az élet megjelent. (1 J 1,1) Az első élő sejt alkotóelemei nem élnek; az atomok nem élnek, de fölemeltettek teremtő fölemeléssel egy új létezési szintre: az élet szintjére. Az ember megjelenésével a teremtésben fordulat állt be. A szabad személy nem a szabadsággal nem rendelkező állatból van. A testem rokon az első élő sejttel, sőt az élettelen atomokkal, de „én” nem vagyok rokona semminek: az „én”-em nem az evolúció terméke. Isten az ő képére teremtette az embert. (Gn 1,27) Íme, az, hogy mi itt vagyunk, Isten első nagy művének, a teremtésnek a bizonyítéka.

Testvérem!

Magadban hordozod a teremtés evangéliumát. A személy feltételez egy teremtet, aki szintén személy, nem valami, hanem valaki. Ha Isten személy, akkor hogy lehetne egyedül? Ha az ő képére teremtett engem, akkor jogosan következtethetek arra, hogy ha Isten egyetlen személy lenne, az lenne maga az isteni pokol. Az Úr Jézus legmélyebb kinyilatkoztatása a Szentháromság. Itt nyugszik meg a kereső ember, ha ezt elfogadja. „Isten szeretet” — írja Szent János. (1J 4,16) Ez elsősorban azt jelenti, hogy „befelé” szeret, vagyis három személy egyetlen közössége. Ezért tud „kifelé” is szeretni, teremteni, megváltani, üdvözíteni.

Az ember elszakadva a „Háromszemélyű” Egy Istentől, az ő Teremtőjétől, létében és életében sérült. Az Úr Jézus azonban az Atya megtestesült Fia, aki a Szentlélek erejéből lett emberré, elhozta nekünk az *életet* (J 10,10), vagyis az Istennel való új közösséget.

A most felolvasott evangéliumi részlet éppen erről szól itt és most nekünk, hogy aki Benne hisz, az átment a halálból az életbe. A Jézusba, Isten emberré lett Fiába vetett hit fölemeli személyünket az isteni természetben való részesezés által a föltámasztás világába. Ott belül végbement a föltámasztás, mert az örökkévaló Istennel, az Atyával kerültünk léteységbe a Szentlélek által, azzal az Atyaistennel, aki a Lélek erejében föltámasztotta az Urat, Jézust, aki az Eucharishtiában jelen van.

Így nemcsak a két nagy isteni mű, a teremtés és a dicsőséges világvégi feltámadás között vagyunk, hanem a feltámadás erői birtokukba veszik személyünk legmélyét, amikor megáldozunk.

Ha hitem meginogna az Eucharisziában, Isten második nagy tettében, vagyis Jézus feltámadásában, akkor az első isteni tethez menekülök; a teremtéshez, mert nagyobb dolog a semmiből előhozni azt, ami nem volt, mint holtat feltámasztani, mint Jézus testét a halálból az örök dicsőségre magasztalni.

A szentmisének mindig két döbbenetes ténye áll szemben egymással: az ember, aki a semmiből (nem-létezésből) lett előhozva; és Jézus, az Isten emberré lett Szent Fia, aki az emberért meghalt és feltámadt.

De ez a két tény, ez a két személy: Jézus és én, a szentmisében találkozok, eggyé forr; és Jézus azt közli velünk, amit az Atyától hozott, az önmagában való életet: „Bizony, bizony mondom nektek, aki ígémet hallgatja és hisz annak, aki engem küldött, örök élete van, és nem kerül ítéletre, hanem már átment a halálból az életre... Amint az Atyának önmagában van élete, úgy adta a Fiúnak is, hogy élete legyen önmagában, és hatalmat adott neki, hogy ítéletet tartson, mivel ő az Emberfia.” (J 5,24.26–27)

Még azt is mondja Jézus, hogy „ne csodálkozzatok ezen”. Igen, ha tudjuk, hogy Jézus Isten, az örök Atya örök Fia a Szentlélekben, akkor azon semmi csodálkoznivaló nincs, hogy ő is teremtő, feltámasztó, örök életet adó és ítélő Isten.

Az ítélet a halálunk pillanatában mondatik ki, de az ítélet az életünkben, halálunk előtt megy végbe. Aki benne hisz, azt nem ítéli el, hanem fölmenti és magához emeli.

Szeretett halottunkról azt tudjuk, hogy hitt Jézus Krisztusban. Nem a maga hitével, hanem az egyetemes Egyház mindenkori hitével, amelyet a Szentlélek kegyelmével magáénak tudott.

Ebben a reménységben temetjük el hamvait a földi Egyház imádságával elkísérve őt a dicsőséges Egyház Isten-dicsérő énekkarába, a *schola aeterna*-ba.

Ámen.

Barsi Balázs (1946) Sióagárdon született. Eredeti neve Teixler István. (Már édesapja fölvette felesége nevét, és Barsira magyarosított.) 1960–64 közt a győri bencés gimnázium diákja volt. 1964-ben belépett Szent Ferenc rendjébe mint a Kapisztrán Szent Jánosról nevezett Ferences Rendtartomány novíciusa Esztergomban. Rendi neve Balázs lett. 1965–72 között teológiai tanulmányokat folytatott Budapesten, a Ferences Hittudományi Főiskolán, s ezzel párhuzamosan egyetemi hallgató volt az ELTE BTK-n, ahol magyar-orosz szakos középiskolai tanári diplomát szerzett. 1968-ban örökfogadalmat tett, 1971-ban szülőfalujában pappá szenteltetett. 1972–93 közt az esztergomi Temesvári Pelbárt Ferences Gimnázium orosz-, később hittantanára. Többször beválasztották a rendtartomány vezetőségébe (1974-től definitör, azaz rendi tanácsos). 1975–97 közt kétéves megszakítással novíciusmagiszter. 1980–82 közt biblikus tanulmányokat folytatott a strasbourg-i egyetemen. Francia nyelvű doktori értekezését a gazdag ifjúról szóló evangéliumi történet exegéziséből írta. 1982–97 közt korábbi megbízatásai mellett főiskolai tanárként biblikus tárgyakat s liturgikát tanított Budapesten, a Ferences Hittudományi Főiskolán és a Pázmány Péter Római Katolikus Hittudományi Akadémia levelező tagozatán. 1991-ben megkezdte, majd évről évre folytatja ádventi és nagyböjti konferenciabeszéd-sorozatát a pesti ferences templomban. Igehirdetése magnókazettákon, lézerlemezekon terjed, később nyomtatásban is megjelenik. Katolikus rádió- és tévéműsorok rendszeres szereplője. 1993-ban a noviciátussal együtt Esztergomból Szécsénybe költözött. 1994–97 közt a szécsényi rendház gvárdiánja. 1995-től máig liturgikát tanít a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola, majd Egyetem Egyházzene Tanszakán. 1997-ben átvételét kérte a Szűz Máriáról nevezett Ferences Rendtartományba. A sümegi rendházba helyezték, ahol lelkigyakorlatos központot hozott létre. Később rendi tanácstaggá választották, s kinevezték a zalaegerszegi rendházhoz kapcsolt sümegi kolostor elöljárójává. 2005-ben szülőfaluja díszpolgárává, s a Szűz Máriáról nevezett Ferences Rendtartomány (Mariana Provincia) tartományfőnökévé (provinciálisává) választották. Hivatala egy évig, a két magyarországi ferences rendtartomány egyesítéséig tartott. 2006-tól a Magyarok Nagyasszonya Provincia definitora, gvárdián és a sümegi Sárlos Boldogasszony ferences kegytemplom igazgatója.

2006-ban provinciálisként áldotta meg a Keszthelyi-hegység északkeleti részén, a sümegcsehi szőlőhegyen az ő kezdeményezésére és hívők s jótévedők adományaiból épült kis templomot, mely „... a Szentháromság egy Isten imádására, Názáret misztériumának szemlélésére és terjesztésére, John Henry Newman bíboros szentté avatásáért emeltetett az Úr 2005. esztendejében”. Liturgikus terét együtt alakították ki Udvardi Erzsébet festőművésszel. Az építész tervező Sill László, a kivitelező Holczer József volt. 2010-re elkészült a templom melletti vendégház, szabadtéri misézőhely és keresztút, valamint a keresztúthoz tartozó kis kápolna. A világ első temploma, melynek Boldog John Henry Newman a patrónusa, nemcsak a csendes elvonulás és magányos elmélkedés helye, hanem országszerte ismert lelkigyakorlatos központ és búcsújáró hely is.

Dobszay László, aki gyakori vendég volt Sümegen, végakarata szerint e kis templom közelében kívánt nyugodni. A gyászszertartáson szintén akarata szerint csak felesége, gyermekei, menyei, vejei és unokái, unokavejei vettek részt.

Déri Balázs